

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE
WE SRZODĘ DNIA I. KWIETNIA ROKU 1767.

Z WŁOCH

Z Rzymu d. 6. Marca. Odebraliśmy pewną wiadomość, że wojska Korfykańskie wysłane niedawno na wysep *Capraja* dobyły tam trzech wież i otoczywszy Fortecę przednieyszą pomienionego Wyspu tak zwana *na nią nacieraia*, iż trzeba się obawiać, aby pierwey nie będzie przyślana. Pożar wfszczał się tu był przeszłego poniedziałku, lecz za staraniem Wielkorządcy Rzymskiego

szkody uczynił i w krótcie był przytlumiony. Pan *Rezzonico* Senator Rzymski powrócił w przelzłą śrzodę z Wenecyi do tuteyszego Miasta.

Z Wenecyi d. 6. Marca. Kawaler Ludwik *Pisani* Prokurator S. Marka umarł temi dniami na Jego mieysce obrany jest *Mikosię* *Erizzo* Posel Rzeczypospolitey do S. Stolicy Apostolskiej.

Z HISZPANI

Z Madrytu d. 1. Marca.

Oczekiwamy tu codziennie na *Don Piotra Cevallos* Wielkorząd-

eę w *Buenos Ayres* przeszłego, który przez dobrą Ekonomią zebrał na swym urzędzie 500,000 Piastrów, co wszystko do skarbu Królewskiego się dostanie. Upewniaią, że Dwór nasz uczynił przymierze z Posłem Marokańskim, który nie dawno ztąd wyjechał, przeciw Rzeczypospolitey Algierskiej, i z tey przyczyny uzbierało Okręty, Xebeki i szturmowe statki w *Ferrol* i *Kartagenie*. Jeśli to jest prawda, dziwna zapewne jest rzecz, iż Pan Barbarzyński z potęgą Chrześciańską wchodzi w związek przeciw Barbarzyńcom. To pewna zawsze, że między wszystkimi Murzynami na brzegach Afrykańskich mieszkającymi Algierczykowie są naysuchwalsi, i nayprętsi do złamania wszelkich Traktatów.

Z F R A N C Y I

Z Paryża d. 6. Marca

Pan *le Bret*, który potwierdził Historią Bellizaryusza teraz zakazaną, wymazany jest z rejestru Cenforów Ksiąg Królewskich. Listy z *Rennes* donoszą, że Xiążę *de la Tremoille* Prezydent zjazdu Szlachty Bretańskiej podpisał dnia 17 przeszłego miesiąca z 88 osobami protestacją przeciw listowi pisanemu do Xiążąt

krwi Królewskiej, do Ministrów Stanu i do Baronów Prowincyi. List ten protestacya pominiona nazywa skutkiem zagorzałych myśli czyniących bez uwagi, tak dalece, że 24 godzin niepozwolono Prezydentowi do naradzenia się. Także Kommissyą z dzieściciu osób wyznaczoną od Szlachty na podpisanie listu przereczonego mianuie nieporządną i nieprawną. Xiążę *de la Tremoille* oddał tę protestacyą Kommissarzem Królewskim. Z drugiej strony 240 Szlachty podpisało Akt przeciwko postępkom tego Pana i innych, którzy z nim trzymają. Duchowni z stanem niższym przyzwolili na dwa szelagi od liwru podatku domaganego się, lecz Szlachta po długich sprzeczkach ledwie przystała na ten pobór, a to zostawując sobie pozwolenie wysłania do Dworu. Tenże stan oddając swoje przedsięwzięcie Kommissarzom Królewskim domagał się usilnie od Xiążęcia *d' Aiguillon* aby pisał do Króla przekładając mu oplakany stan Prowincyi, ten iednak Pan odpowiedział, że nie pierwszy będzie pisał, aż wszystkie trzy stany zgodzą się na też prozbę i będą podpisane iednomyślnie wszystkie punkta.

Z Paryża d. 7. Marca. Wiadomości z *Bretanii* upewniają, że trzy stany owej *Próvincyi* zgodziły się na wszystkie domagania się Królewskie i na to, aby zgodnie Króla prosili o przywrócenie Parlamentu. Xiążę *Aiguillon* obiecał pomoc do skuteczności tej proźby pod warunkiem, aby stany niedomagały się o przywrócenie Parlamentowych na wygnanie skazanych. Z tej przyczyny Parlament odebrał wczora rozkaz aby się zgromadził w *Remes* dla wysłuchania tam woli Królewskiej.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 5. Marca.

Upewniają tu, że mocą Traktatu, który będzie zawarty między tą *Koroną* i Cesarzem *Marykańskim*, będzie pozwolono Anglikom między innymi przywilejami założyć osadę blisko *Przedgórza* przyległego *Kapowi zielonemu* na brzegu *Afrykańskim*. *Hrabia de Chatham* nie pochwałił warunków uczynionych między Ministrami i Towarzystwem *Jadyjskim Kupieckim* na odnowienie przywilejów. Spodziewamy się, że tego przyjazd przyspieszy decyzją wielu interesów. Z *Jamayki* piszą, że Statek wojenny *Sepem*

nazwany wysłany jest do *Hawany* dla dopomnienia się o *Rzemieślników Angielskich*, którzy przyjęli służbę *Hiszpańską*. Mamy nadzieją zakończyć wkrótce nasze sprzeczki z *Portugallią*, chociaż tym czasem zdaje się ta rzecz potrzebować dłuższego czasu, ponieważ idzie tu o wywożenie pieniędzy zakazane teraz. O zniesienie tego zakazu domagają się, gdyż więcej się wywozi towarów z *Anglii* do *Portugallii*, niż z *Portugallii* do *Anglii*.

Z Londynu d. 7. Marca.

Dnia 3 tego miesiąca kazano *Towarzystwu Kupieckiemu Indyjskiemu*, aby podało Jzbie *pospolitey* dwa rejestra, pierwszy o liczbie i ładunkach okrętów i o liczbie *Maytków* użytych od *Towarzystwa* do żeglugi od dnia 1. *Stycznia* r. 1766 do roku 1767. Drugi o liczbie żołnierzy zbranych na służbę *Towarzystwa* i wysłanych z *W. Brytannii* do *Osad Indyi Wschodnich* od dnia 1. *Stycznia* roku 761 do terazniejszego czasu. Dnia 4 *Wielka* była rada w *St. James* w obecności *Królewskiej*, na której pierwsi *Ministrowie* znajdowali się. Między innymi uważano iak ma być przyspieszona decyzja niektó-

rych spraw istotnych, które w krótko mają być podane Parlamentowi, i iak ma być ułożona odmiana Ministrów, ażeby tym rządy były poruczone, którzyby mając zgodne przymioty i miłość Oyczyzny kierowali interesami w tym położeniu barzo delikatnym. Hrabia *de Chatham* nie był przytomny tej Radzie, lecz znaydowali się na niej Xiążę *de Grafton*, dwaj Sekretarze Stanu, Lord Kanclerz, Hrabia *de Hertford* i Hrabia *de Bristol*. Jeśli mamy nie którym wierzyć, Hrabia *de Chatham* złoży w krótko swódy urząd. To pewnieysza, że ten Pan miał wczora nadgodzinę dłuższą rozmowę z Królem, i że pierwsi Ministrowie terazniejszy onegday byli u tego Hrabi, i mieli długą umowę. Hrabstwo *de Bucres* podało podziękowanie Parlamentowi za ustanowioną taxę po 3 szelagi od Funta Szterlinga, powszechna ztąd radość czyni nam nadzieję, że za tym przykładem podydą wszystkie Prowincye.

Z N I E M I E C

Z *Lipsta* d. 21. *Marca*. Według niektórych wiadomości Cesarz Jmć na domaganie się Francuzkiego w Ratyzbonie Ministra Hrabi *de Buat* względem roz-

porządzenia Trybunału Wetzlarckiego kazał uczynić remonstracye Dworowi Wersalkkiemu, które nie barzo mu mile były; czekamy w tym lepszego objaśnienia. Druga tegoż Ministra negocyacya lepiej mu się powiodła, gdy Stany Niemieckie chcą traktować o zniesieniu w Pałacu Hrabstwie prawa na Cudzoziemców iako w *Zwoybruck* i w *Aachen*. Elektor Koloński postanowił cztery Regimenty piechoty do zupełnego stanu przywieść, tak aby każdy z nich liczył 1000 ludzi. Toż samo uczyni z Regimentem Jazdy Geldryjskim. Jany Regimenta będą umniejszone. Na wystawienie Zamku w *Munster* na mieście Cytadelli, stany tameczne uchwały dawać przez lat 45 co rok po 13000 Talarów. We Francyi Malkontenci w *Bretanii* co raz się pomnażają, co Ministerium interessować koniecznie musi. Z *Korsyki* piszą, że daremne było sprzytężenie się tajemnie uczynione na życie Generała *Paoli*, który równie umie narodem rządzić, iako i od wszystkich zamaehów nieprzyjacielskich się ochronić. Miłość Obywatelów ku niemu naybezpieczniejszą mu jest obroną.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODE DNIA 1. KWIETNIA ROKU 1767.

Z Tunetu d. 20. Lutego. Przed kilką dniami stanął tu Pan Paciola przelży General Leytnant Woysk Genueńskich, teraz w służbie u Generala Paoli zostający; i przyniósł odpowiedź na list pisany od Deia. Paoli nie odrzucił w prawdzie Traktatów pokoju między tuteyszą Regencyą i Korsykańami, jednak z wielką ostrożnością na warunki podane odpowiedział. Ostatnią odpowiedź i wyraźną ma dać po Seymie powszechnym Korsykańskim w Maiu następującym, aby tym czasem mógł się wywiedzieć o prawdziwych myślach tym postronnym narodów. Dey tym czasem napisał do Paoli z upewnieniem o swojej nieodmienney przyjaźni. Chce on dla pomnożenia obu narodów żeglugi i handlu, ubeśpieczyć dla okrętów Tunetańskich ucieczkę pewną w portach Korsykańskich. Sprzeczka, która zachodzi między naszą Regencyą i W. Xiążęciem Toskańskim, bliska jest końca gdyż Dey wydał rozkaz, aby rozbojnicy Morley Tunetańscy nie zbliżali się o dziesięć mil do brzegów Toskańskich.

Z Gibraltaru d. 1. Marca. Idzie tu pogłoska, która iako pewna wielu uwagi godna być zdaie się. Okoliczności nie które najmniej wątpliwość od niej oddalają. Cesarz Marokański uczynił z Królem Hiszpańskim przymierze ściśle zmierzające do ukrócenia zuchwałości Algierczyków. Na ten koniec Cesarz zebrał liczne lądowe wojsko, z którym tego lata pod Algier się ruszy, Eskadra Hiszpańska złożona ze 20 wiel-

kich okrętów i znaczney liczby statków od morza toż Miasto
jednego czafu obleżeniem ściśnie.

Z. *Wersalu d. 5. Marca.* Delfinowa Jeymc kilka razy już
przyjęła święty wiatyk w swoiey chorobie; ponieważ iey zdro-
wie w gorzszym coraz stanie się znajduje, Król Jmć powrócił
z *Marly* do tuteyszego mieszkania. Dziś z wielkimi obrząd-
kami przyjęła Sakramenta pomieniona Pani.

Z. *Bruxelli d. 9. Marca.* Nie może być większe ukonten-
towanie nad to, które Xiążę Jmć Karól Lotaryński Wielko-
rządcy nasz powszeczny odbiera z radości wszelkiego stanu Oby-
watelów, którą wszyscy okazują z przywróconego mu zdrowia.
Mieyskie zgromadzenie, których Xiążę Jmć jest Ziomkiem oso-
bliwie się popiłało przez illuminacye, biamy tryumfalne, i oka-
łość naywiększą. Hrabia *Ursini de Rosenberg* przyjęty jest do
Orderu Krzyżackiego dnia 6 tego miesiąca. Ta ceremonia
odprawila się w Kaplicy Pałacowey, po której dana była wiel-
ka uczta u Dworu, gdzie nowy Kawaler na przeciwko Xiążę-
cia Karola siedział u stołu. Hrabia *de Cobenzel* Minister peł-
nomocny dawał tegoż dnia wielką ucztę z okoliczności ozdrowienia
Xiążęcia. F. ta tego Pałacu reprezentowała kruż-
ganek z Pilastrami i kolumnami, które z lamp były ułożone. W
Pałacu Xiążęcym przy dwóch bramach ogrodowych były wy-
stawione dwa Obeliszki na 30 stop wysokie i reprezentowały
krzyż orderu Krzyżackiego. We śródku ogrodu był trzeci
Obeliszek na 60 stop wysoki, na postumencie którego był
Krzyż Lotaryński, a na wierzchołku ukazały się te dwie lite-
ry niby na medalu V. C. *Vive Charles.* Jak skoro przybył tam
Xiążę zaraz ognie sztuczne ukazały się z wierzchołków Obeli-
szków. Nie tylko Obywatele tuteyszi okazują radość z przy-
wróconego Xiążęcogo zdrowia, ale też i Cudzoziemcy. Xią-
że Arcy-Biskup Kameraceński wydał rozkaz do Kościołów
swoiey Diecezji aby z tey okoliczności wszędzie śpiewano *Te*
DEUM Laudamus, z modlitwami na podziękowanie Bogu za
zachowanie Xiążęcia Jmci Lotaryńskiego Wielkorządcy Nider-
landkiego.

Z Londynu d. 6. Marca. Dnia 27 przeszłego miesiąca pierwszy raz ukazał się w Izbie pospolitey Pan Karól Towfchend po swoiey chorobie, którego dnia trwało zasiadanie Parlamentu aż do 11 w noc godziny. Pan Conway Sekretarz Stanu dawał wielką ucztę dla ministrów Cudzoziemskich. Xiążę de Galles dał temi dniami podarunek od 100 Gwinesów Towarzystwu dawnych Brytendów. Lord Kanclerz powrócił z dóbr swoich Cambden. Wojsko będące w Irlandyi naznaczone do Ameryki, jest w gotowości do żeglugi, idzie tam dla odmienienia Regimentów, które pod czas wojny ostatniey w Ameryce służyły. Prowincya Nowego Jorku przyzwoliła na przyjęcie na stanowiska wojsk Królewskich, samą tylko Nową Anglią tey powinności się wzbrania. Hrabia de Chatham zaczął swój urząd. Nie podobna wymówić iak się wszyscy do niego zbiegają.

Z oppenhagi d. 2. Marca. Uważają tu iako rzecz osobliwszą, że Hrabia de Filozofem Posel od Dworu Petersburskiego nie oddał według przykładu innych Ministrów Cudzoziemskich Baronowi de Bernstorff Ministrowi i Sekretarzowi stanu mającemu dozór nad sprawami Cudzoziemskiemu listu, w którym Imperatorowa winszuje Królowi naszemu Małżeństwa; ale raczej podał go samemu Królowi na audyencyi prywatney na ten koniec uproszoney.

Z Ratuszowy d. 11. Marca. Kollegium Miast Cesarzkich idąc za przykładem Cesarzowy Królowy, Xiążęcia Bipontskiego i Miasta Akwilgranu, zaczęło starać się o zniesienie prawa na Cudzoziemców spadki, w Koronie Francuzkiej. Sprawa ta już była naprzód zaczęta przez Miasta Ulmę przez Pana de Blaver w roku 1753 i 4. Ponieważ wielka jest nadzieja, że ta negocyacya pomyslny weźmie skutek; Deputaci odbiorą należyte w tym instrukcye, ażeby tym iacniey ułożyli ugodę z Hrabią de Buat Ministrem Francuzkim. Subdelegaci na Trybunał Wetzlarcki są wyznaczeni od Elektora Mogunckiego PP. Otental, Lieb i Horix, z Bareyth Pan Mayers, a z Augspurku Pan Stollauer.

Z Wiednia d. 22. Marca. Cesarz Jmć pod czas swoiey po-

droży do Włoch, zaprowadzi aż do *Floreny* Arcyksiężną Maryą Jozefę, którey zaślubienie Królowi obu Sycylii miało być ogłoszone w dzień S. Jozefa. Regiment *de Löwenstein*, Dragonia i dwa Regimenty piechoty, które trzymały tu załogę odebrały rozkaz, aby wyciągnęły ztąd w Maiu następującym. Pierwszy Regiment, który stanie w Hrabstwach *Presburgskim* i *Eisenbergskim* będzie tu odmieniony przez 6 Szwadronów wziętych z różnych Regimentów Kiryśników, Dragonii i Husarów.

Z WARSZAWY DNIA 1. KWIETNIA.

Xiąże Jmć Biskup Warmiński dnia zaonedayszego w Kościele Jchmćdów XX. Miffyonarzów tutejszych z Jchmć XX. Żaluskim Kiiowskim, i Hylzenem przeszłym Smoleńskim Biskupem, konsekrował Jmci X. Sosnowskiego Suffragana Inslantkiego na Biskupstwo Aretuzyańskie. Po skończonych Akta tego ceremoniach nowo konsekrowany Jmć X. Biskup przybywszy na Pokoie Zamkowe, odbierał od przytomnych tamże Panów życzliwe powinzowania.

Jmć P. Kanclerz W.K. powróciwszy tu w przeszłą Sobotę z Dóbr swoich, miał honor nazaiutrz prezentowania się Najjaśnieyszemu Królowi Jmci P. N. M.

Jeymć Pani Bielińska Woiewodzina Chełmińska Wdowa wyiechała ztąd w przeszłym tygodniu do Dóbr swoich, mając intencyą powrocenia w krótce nazad.

Jmć P. Piariski General Adjutant J. K. Mei. naznaczony z Rady Senatu Ministrem Rezydentem do Dwora Rosyjskiego, wieżdża dnja dzisiejszego do Moskwy traktem na Kiiow.

Dnia 27 tego miesiąca, Konwiktorem w *Collegium Nobilium Scholarum Piarum* uczący się Filozofii, odprawili Akt publiczny z Fizyki Experymentalney, w przytomności dystyngwowanych Gości, i z zupełnym onychże ukontentowaniem.

Wyszła z Drukarni Mitzlerowskiej Książka pod tytułem Myśli o poprawie Spławu na Rzekach w Koronie i w W. X. Litawskim podane Prześwietnym Kommissyom Koronney i W. X. Litawskiego. Cena iey pułtora Złotego.